

Neděle Dobrého pastýře

Milí bratři a sestry,

dnešní evangelium používá obraz, který nám už není úplně blízký: ovčinec, brána, pastýř a ovce. Většina z nás nemá ovce, s ovцами nežije a slovo „stádo“ dnes nezní zrovna lichotivě. Přesto je tento obraz velmi přesný. Mluví totiž o otázce, která je nadčasová: komu dovolíme, aby vedl, formoval náš život? Čí hlas bereme vážně? Komu důvěřujeme?

Ježíš říká: „Já jsem brána.“ Brána není zeď. Zeď člověka zavírá. Brána umožňuje vejít a zase vyjít. Dobrá brána chrání, ale nedusí. Dává bezpečí, ale nebere svobodu. Ježíš neříká: „Já jsem ten, kdo vám zakáže myslet.“ Neříká: „Já jsem ten, kdo vás uzavře do náboženského prostoru.“ Naopak jasně říká: „Skrze mě můžete najít cestu k životu.“ Ne cestu založenou na strachu, nátlaku nebo výkonu, ale cestu důvěry. Hned v pokračování tohoto evangelijního obrazu o sobě Ježíš řekne také: „Já jsem dobrý pastýř.“ Obraz brány a obraz pastýře patří k sobě. Ježíš je branou, protože skrze něj vstupujeme do života. A je dobrým pastýřem, protože nás tímto životem vede osobně, trpělivě a s láskou.

Evangelium hovoří také o zlodějích a lupičích. Nemusíme tento výrok chápat jako útok na všechny, kdo hledají pravdu jinak nebo kdo nejsou součástí církve. Spíše jde o varování před každým hlasem, který člověka nechce vést k životu, ale využít ho. Takové osoby známe i dnes. Objevují se v prostředí politiky, reklamy, médií, práce, obecně v dnešní společnosti, a bohužel se s nimi někdy také setkáme v náboženském prostředí. Na první pohled slibují cestu „bezpečí“ a jistot. Ve skutečnosti ale berou pokoj, důvěru i vnitřní svobodu. Často pracují se strachem, a jak víme, strach je velmi účinný nástroj moci.

Ježíš proti tomu jasně říká: „Já jsem přišel, aby měli život a měli ho v hojnosti.“ To je jedna z nejkrásnějších vět evangelia. Křesťanství zde není představeno především jako soubor zákazů. Je představeno jako nabídka života.

Ne zrovna života pohodlného, bez bolesti a bez nároků. Takový život evangelium neslibuje. Ale života pravdivějšího. Života, v němž člověk není spotřebitel nebo číslo, kde není hodnocen jen podle výkonu či funkcí, které zastává. Života, v němž člověk znovu objevuje, že má cenu před Bohem. Ne proto, že je dokonalý. Ne proto, že všechno zvládá. Ale proto, že Bůh na něj hledí jako na někoho, kdo má jméno, tvář a hodnotu.

Právě proto se dnes, o neděli Dobrého pastýře, modlíme za nová povolání. Nejen za to, aby někde „byli lidé“ pro službu v církvi. Modlíme se hlouběji: aby člověk dokázal slyšet Boží hlas uprostřed mnoha jiných hlasů. Aby mladí lidé měli odvahu ptát se, k čemu je Bůh volá. Aby rodiny, farnosti a společenství byly místem, kde může povolání růst, ne kde se zadusí.

Povolání, které Bůh dává člověku, určitě není nátlak. Není to předem nějak připravené schéma, do kterého se člověk musí vejít. Naopak je to Boží dar, který člověk postupně objevuje. Často tiše. Někdy pomalu. Někdy skrze vnitřní neklid, otázky, službu, setkání, modlitbu nebo zkušenost, že můj život nemá být jen pro mě. A tady se vracíme k obrazu dobrého pastýře. Dobrý pastýř chrání život. Nezneužívá zranitelnost člověka, ale nese ji.

Proto Ježíš říká, že dobrý pastýř dává za ovce život. To není jen náboženská metafora. To je velmi střízlivá definice lásky. Láska znamená: nejsi pro mě prostředek. Nejsi nástroj k dosažení mého cíle. Tvůj život má hodnotu.

A každé pravé povolání — ke kněžství, k zasvěcenému životu, k jáhenství, k manželství, ke službě, k odpovědnému křesťanskému životu — v sobě nese něco z této logiky dobrého pastýře. Neměli bychom se nejprve ptát: „Co z toho budu mít?“ ale spíše: „Komu mohu svým životem být užitečný, komu mohu sloužit? Jak a kde konkrétně mohu nést životy druhých?“

V evangeliu je také věta: „Bude vcházet i vycházet a najde pastvu.“ To je krásný obraz dynamiky víry. Člověk má vcházet, vstupovat: do ticha, vstupovat do Boží přítomnosti, do svého nitra, do svědomí. Ale má také vycházet: do práce, do rodiny, mezi lidi, do odpovědnosti. Setkání s Bohem je místem, odkud se do světa vracíme s jiným pohledem, jiným postojem.

A pak je tu otázka pastvy. Čím se vlastně živíme? Nejen tělesně, ale i vnitřně. Čím krmíme svou mysl, své srdce, své vztahy? Strachem? Rozhořčením? Neustálým srovnáváním? Potřebou mít pravdu?

Nebo se živíme tím, co nás vrací k životu: pravdou, tichem, odpuštěním, dobrými vztahy, nadějí, která není naivní, a láskou, která něco stojí?

Dnešní evangelium nás vede také k rozlišování. Ne každý silný hlas je pravdivý. Ne každý hlas, který slibuje bezpečí, vede k životu. A ne každý hlas, který mluví o Bohu, opravdu přichází od Boha.

Skutečný Boží hlas člověka neponižuje, neláme a nemanipuluje. Může být náročný. Může nás vyvést z pohodlí. Může pojmenovat pravdu, kterou slyšíme neradi. Ale nedělá to proto, aby nás zničil. Dělá to proto, aby nás uzdravil.

Prosme dnes o schopnost slyšet hlas dobrého pastýře. Ne hlas, který v nás živí strach, pýchu nebo tvrdost. Ale hlas, který nás vede k životu: pravdivějšímu, svobodnějšímu a lidštvějšímu.

Prosme za nová povolání v církvi. Za kněze, jáhny, řeholníky a řeholnice. Za dobrá manželství. Za lidi, kteří se nebojí dát svůj život do služby druhým. A také za naše farnosti, aby byly prostředím, kde může Boží volání vyklíčit, dozrát a nést plody.

A prosme také o to, abychom se sami nestávali pro druhé nepropustnou zdí, ale spíše bránou, aby skrze nás mohli druzí zakusit více důvěry, pokoje a života.